

Ministerstvo vnitra ČR

TP 41

Správa pro dopravu

OPRAVY POVRCHOVÝCH PORUCH BETONOVÝCH KONSTRUKCÍ
POMOCÍ PLASTBETONU

Technologický pokyn

Schwáleno ministerstvem vnitra ČR - Správou pro dopravu
č.j. SD/2 - 10 402/90 ze dne 3. července 1990 s účinností
od 1. září 1990.

Silniční vývoj Brno
mostní oddělení

1990

OBSAH :	1
1. ÚVOD	2
2. POTŘEBA OPRAV POVRCHOVÝCH PORUCH BETONOVÝCH KON- STRUKCÍ POMOCÍ PLASTBETONŮ	2
1. Definice pojmů	
2. Koncepce oprav	
3. POUŽITÉ MATERIÁLY	4
1. Bednění malých oprav	4
2. Pojivo	5
3. Plnidla	5
4. Separátory	5
4. PRŮZKUM POŠKOZENÉ KONSTRUKCE, MĚŘENÍ	6
5. NÁVRH OPRAVY	6
6. PŘIPRAVNÉ PRÁCE	6
7. OPRAVA	7
8. SOUVISEJÍCÍ PŘEDPISY A LITERATURA	8
1. Československé státní normy	8
2. Ostatní předpisy	8
3. Literatura	9
4. Dodatek	9
9. PŘÍLOHY	
1. Mísicí poměry pryskyřic a tvrdidel vyráběných v Československu	10
2. Schéma bednění malých oprav	11

1. ÚVOD

Technologický pokyn pro opravu povrchových poruch betonových konstrukcí pomocí plastbetonu je zpracován na základě výsledků řešení státního úkolu č.P07118803 o názvu "Inovace a modernizace údržby a oprav pozemních komunikací", dílčího úkolu 06 o názvu "Výzkum a vývoj nových opravárenských technologií silničních mostů a konstrukcí mostních vozovek", etapy E 01 o názvu "Metody, hmoty a technologie pro opravu vrchních staveb silničních mostů", který byl řešen u Silničního vývoje Brno v letech 1987 - 1990.

Technologický pokyn je použitelný pro opravu jakýchkoliv betonových staveb, které jsou ve svých plochách či na nárožích poškozeny destrukcí částí své hmoty. Není při tom rozhodující, zda se jedná o betonovou či železobetonovou konstrukci.

2. Potřeba oprav povrchových poruch betonových konstrukcí pomocí plastbetonu.

2.1 Definice pojmů

Uvedeny jsou jen pojmy, které zatím nejsou normované, jsou málo známé nebo jsou příliš obecné a je vhodné je specifikovat.

2.1.1 "Bednění malých oprav", viz odst. 3.1, je drobné ocelové bednění, které ve dvou variantách, ve výrobní dokumentaci uváděných jako rovné a rohové slouží k bednění oprav povrchových poruch betonových konstrukcí.

2.1.2 Hmoždinky, používané dle tohoto pokynu pro upevňování "Bednění malých oprav" na betonové konstrukce, jsou běžně prodávané předměty tvaru členěného válce s výstupky a prolamováním, které vkládáme do vrtaných otvorů v betonové konstrukci a účinkem ocelových vrutů,

které roztlačují jejich části do stěn otvorů v betonové konstrukci, je upevňujeme v těchto otvorech. Vrutky současně pomocí ramen přichycují bednění malých oprav.

- 2.1.3 Pryskyřice jsou tekuté syntetické látky o viskozitě 1,5 Pa.s až po husté tmely. Vlastnosti pevných látek získávají tyto tekutiny po smísení s tvrdidly za vhodných teplotních podmínek. Nejznámější a tímto TPO doporučené jsou pryskyřice epoxidové /vyráběné v řadě druhů v ČSSR, neškodné nebo jen málo zdraví škodlivé, málo choulostivé na přesnost mísení a vlhkost podkladu/, polyesterové /rovněž v ČSSR vyráběné, neškodné, ale citlivé na vlhkost podkladu a přesnost mísení/, metylmetakrylátové a další.
- 2.1.4 Tvrdidla /tužidla/ jsou látky sloužící k přeměně tekutých pryskyřic v pevné hmoty. Podle svých vlastností buď reagují s pryskyřicemi a stávají se součástí vytvrzené sítě /tvrdidla polyadiční/ nebo jen polymerací v pryskyřici vyvolají, ale sama se jí neúčastní /tvrdidla polymerační - katalytická/.
- 2.1.5 Plnidla nebo též plniva jsou většinou minerální látky kterými ovlivňujeme většinou velmi výhodně vlastnosti vytvrzených pryskyřic, většinou její velké smršťování.
- 2.1.6 Separátory jsou prostředky, kterými bráníme ve slepení tvrdnoucí pryskyřice a bednění malých oprav.

2.2 Koncepce oprav

Řada železobetonových konstrukcí je v poslední době poškozována, většinou na svých rozích, ale též ve svých plochách. Mnohdy jde o škodu mechanickou, ale většina těchto poruch je původu fyzikálně-chemického. Beton vlivem zhoršeného stavu ovzduší a hlavně díky kyselým deštím karbonizuje. Karbonizovaný beton /někdy až do

hloubky 80 i 100 mm/ je sice tvrdší než beton tímto procesem nezasažený, ale na rozdíl od něho ztrácí svoje alkalické vlastnosti a přestává pasivovat výztuž ukrytou pod jeho povrchem. Ta koroduje, zplodiny koroze, mající větší objem než původní železo, odtrhnou krycí vrstvu a vzniká porucha. Výztužná ocel, ničím teď nechráněná, koroduje ještě rychleji.

Účelem popisované technologie je opravit takto poškozená místa, zabránit další korozi na dobu několika let nebo do doby než dojde k celkové opravě. Přestože hlavní pomůcka - bednění malých oprav vylučuje používat k opravám silikátové hmoty, je dána přednost plastmaltám - plastbetonům naplněným kamenivem velmi jemným nebo až do zrnitosti 2,0 mm pro velkou pevnost a vodotěsnost. Povrch betonu opravovaného touto metodou by měl být suchý, zbavený všech uvolněných částí a penetrován řidkou natuženou pryskyřicí. Výztužná ocel musí být zbavena koroze. Opravu, jejíž rozměr nepřesáhne 600 mm, je možno realizovat bez mechanického kotvení.

3. POUŽITÉ MATERIÁLY

3.1 Bednění malých oprav je základní pomůckou pro opravy povrchových poruch betonových konstrukcí. Jeho tvar je zřejmý ze schématu uvedeného v příloze 9.2. Jedná se o dvě varianty bednění, označované jako ploché a rohové, které tvoří bednicí desky o rozměru 300 x 600 mm, opatřené výztuhami a obvodovým lemem šířky 5 mm, který spolu s těsnicí gumou na něj nalepenou způsobí, že výsledná obdélníková oprava bude před dnešní plochu konstrukce vystupovat 5 - 6 mm.

K zaplňování bednění pomocí rotačního injektážního zařízení je určena odnímatelná vtoková trubka přichycená v ploše bednění nebo je též možno bednění plnit přes "chybějící" horní lemování.

K opravované betonové konstrukci se bednění připojuje rovnými nebo rohovými konzolami a vruty do umělohmotných hmoždinek $\varnothing$ 10 mm.

Výrobní dokumentaci rotačního injektážního zařízení, ev. i jeho zhotovení, je možno objednat u Silničního vývoje Brno, Olomoucká 174, 627 00 Brno 27.

3.2 Pojivo

Jako pojiva je nejvhodnější v československých podmínkách použít nízkoviskozní epoxidové pryskyřice E 3006 a E 3015 pro jejich dostupnost a malou citlivost na vlhkost podkladu a přesnost mísení s tvrdidlem. Jako tvrdidla je vhodné použít klasická tvrdidla P 1, P 11, Telalit 360, 410 ap, pro práce na vlhkých podkladech pak tvrdidlo Hydropox, které převádí "normální" pryskyřice na pryskyřice vodou ředitelné, které jsou v naředěném stavu mimořádně vhodné k penetraci podkladu. Použité materiály musí být před zahájením prací podrobeny kontrolním zkouškám. Vlastnosti některých vhodných československých hmot jsou uvedeny v příloze 9.1.

3.3 Plnidla

Kromě plnidel velmi jemných, jako je siloxid /jemně mletý kysličník křemičitý/ a filler /jemně mletý vápenc/, obojí se zrna menšími než 0,063 mm, použijeme při opravě povrchových poruch pomocí bednění malých oprav běžné stavební drobné kamenivo o zrna max 2 mm. Jemných plnidel použijeme při plnění přes vtokovou trubku, obojího pak při plnění přes "chybějící" horní lemování.

3.4 Separátory

Jako separátoru je možné použít buď klasické odbedňovací prostředky, emulze Forol a Prefol, které vyrábí Hlubna Brno nebo poněkud horší MK-olej, který dodává s.p. Benzina. Vhodné je též u takto malých ploch použít jako separátor folii PVC, která ovšem musí být na vnitřní straně bednění vhodně nalepena. Její výhodou je, že dotěsňuje rchy bednění.

4. PRŮZKUM POŠKOZENÉ KONSTRUKCE, MĚŘENÍ

Průzkum poškozené konstrukce provádíme na základě hlavní nebo mimořádné prohlídky. Zkoumáme počet poruch pro stanovení doby trvání opravy, druh a velikost poruch pro výběr typu bednění a stanovení množství materiálu na opravu, kvality obnaženého betonu a ocelové armatury pro stanovení způsobu jejich čištění. Pokud se nezachovala projektová dokumentace, je nutné zaměřit alespoň situaci složitějších míst, aby nedošlo k překvapením během realizace.

Pro průzkum potřebujeme podle potřeby zbudovat lešení nebo používáme mostní prohlížečku.

5. NÁVRH OPRAVY spočívá ve vyhodnocení průzkumu, stanovení způsobu opravy, druhu pryskyřice a tvrdidla, druhu jemného i hrubšího kameniva a návrhu způsobu čištění poruchy od zbytků koroze podle dostupnosti mechanizace. Návrh oprav složitějšího místního porušení je nutno doplnit výkresem. U členitých konstrukcí je nutné, pokud neexistuje projektová dokumentace, vypracovat dle výsledků průzkumu alespoň dokumentaci složitějších míst pro eventuelní návrh atypických bednicích kusů.

6. PŘÍPRAVNÉ PRÁCE

- příprava pryskyřice a tvrdidla do maloobjemných nádob určených přímo k mísení, příprava tixotropních plnidel a kameniva do 2 mm. Při větších objemech prací předpokládajících větší množství současně instalovaného bednění, je možno též uvažovat o míchačce na plastbetony, jejíž výrobní dokumentaci ev. i výrobu je možno objednat u Silničního vývoje Brno.
- příprava bednění
- příprava separátorů
- stavba lešení
- velmi důkladné čištění lomových ploch betonu a armatury pomocí pneumatických či elektrických oklepávacích, ev. otrýskáním
- instalace elektrocentrály, ev. kompresoru s dostatkem paliva

- příprava drobných pomůcek a nářadí včetně oklepávacího či otrýskávacího zařízení a el. vrtačky s příklepem. K drobným pomůckám patří míchadla, hutníci tyčinky, stěrky, nálevky, kleště, kladiva, šroubováky, umělohmotné hmoždinky, měřidla, kreslicí pomůcky, přesné váhy, nůžky, nože, ředidla, textil na čištění, ochranné a bezpečnostní pomůcky
- příprava rotačního injektážního zařízení a jeho upevnění na konstrukci
- příprava osvětlení
- dovoz materiálu a jeho uskladnění

Do přípravných prací je možno zahrnout i instalaci bednění pro označení míst vrtaných otvorů pro hmoždinky a vrtání a osazování hmoždinek.

7. Oprava

Odpovídající množství nízkoviskozní pryskyřice smísíme s příslušným tvrdidlem, nejlépe v nádobě z PVC nebo PE, a řádně ji promícháme. K tomu se dobře hodí vrtulka nasazená v el. vrtačce. Množství musí vystačit jak na zaplnění prostoru v bednění /spolu s kamenivem/, tak i na penetraci podkladu. Štětcem napenetrujeme povrch betonu, který bude pod bedněním a separátorem opatřená bednění připojíme ke konstrukci pomocí jeho ramen a vrutů zachycených do osazených hmoždinek. Je vhodné, aby již během připojování bednění připravoval jiný pracovník směs pryskyřice a kameniva, ať již nejjemnějšího pro plnění přes vtokovou trubku nebo hrubšího pro plnění přes "chybějící" horní lemování. Při použití kameniva do 2 mm plněného hořem je nutné směs zhutňovat poklepem na bednění a pomocí kovové tyčinky Ø 4 mm propíchováním směsi v bednění již uložené tak, aby hlavně v tenkých vrstvách /to znamená tam, kde za bedněním není porucha, ale zdravý beton/, byla oprava dokonalá. Po zaplnění bednění kontrolujeme ještě po 30 minutách, zda hladina v bednění

nepoklesla a pokud ještě máme v rezervě natuženou pryskyřici, směs v bednění doplníme.

Opravu odbedňujeme po vytvrzení pryskyřice poklepem na výztuhy bednění, nikoliv na bednicí plochu. Pokud je oprava rozsáhlá pokračujeme v její likvidaci pomocí nástavce bednění a tento postup po výšce libovolně opakujeme. Ctvory po umělohmotných hmoždinkách, které po skončení opravy vyjmeme, zaplníme hustou plastmaltou.

8. Související předpisy a literatura

8.1 Československé státní a oborové normy

- ČSN 01 8010 Bezpečnostní sdělení. Všeob. ustanovení
- ČSN 65 0201 Předpisy pro zajištění požární bezpečnosti při výrobě, manipulaci, skladování a dopravě hořlavých kapalin
- ČSN 72 1001 Pojmenování a popis hornin
- ČSN 72 1511 Kamenivo pro stavební účely - základní ustanovení
- ČSN 72 1512 Hutné kamenivo do betonu. Technické požadavky
- ČSN 73 0105 Výkresy betonových konstrukcí
- ČSN 73 1370 Nedestruktivní zkoušení betonu. Společné ustanovení
- ČSN 73 1373 Tvrdoměrné metody zkoušení betonu
- ČSN 73 1376 Radiografie betonových konstrukcí a dílů
- ČSN 73 6200 Mostní názvosloví
- ČSN 73 6201 Projektování a prostorové uspořádání mostních objektů
- ČSN 73 6203 Zatížení mostů
- ČSN 73 8401 Míchačky na betonovou směs

8.2 Ostatní předpisy

- Výnosy ministerstva stavebnictví B1, B3, B4, B5, B6
- Vyhl. 56/67 Sb., a 57/67 Sb., Jedovaté a zdraví škodlivé látky
- Vyhl. 104/73 Sb. Základní podmínky dodávky stavebních prací

Vyhl. 5/86 Sb. O dokumentaci staveb
Směrnice č. 8 FMTIR ze dne 14.7.1978 O oponentním
řízení

8.3 Literatura

Epoxidové pryskyřice, Ing Miloslav Lidařík, CSc
Práce s lepidla a tmely, Miloš Osten
Silniční mosty, rekonstrukce a údržba, Ing Frant.Polák
Rekonstrukce staveb, Doc.Ing Tomáš Vaněk
Směrnice pro používání plastbetonu v traťovém hospo-
dářství, FMD 13/76 - VDP
Sborník přednášek ČVTS, Hranice 5.-6.7.1983
Sborník přednášek DSO, seminář "Zavěšený most před Labe"
Concrete Chemie, Informační materiál
Chemická revue, Informační materiál
Obchodně technické zprávy Spolchemie, Informační mater.
Výzkumný ústav železniční Praha, Informační materiály
/Ing Třešňák/
Technickoekonomická studie úkolu P 07-117-008, nyní
- P 07 118 803

8.4 Dodatek

ČSN 72 1203 Křemenné písky technické
ČSN 72 1300 Pálené lupky. Jakost a klasifikace

MISÍCÍ POMĚRY S TVRDOUDY
(v heot, dílech, vztaženo vždy
na 100 hmot. dílc převýřice)

POUŽITÍ, ZPRACOVÁNÍ

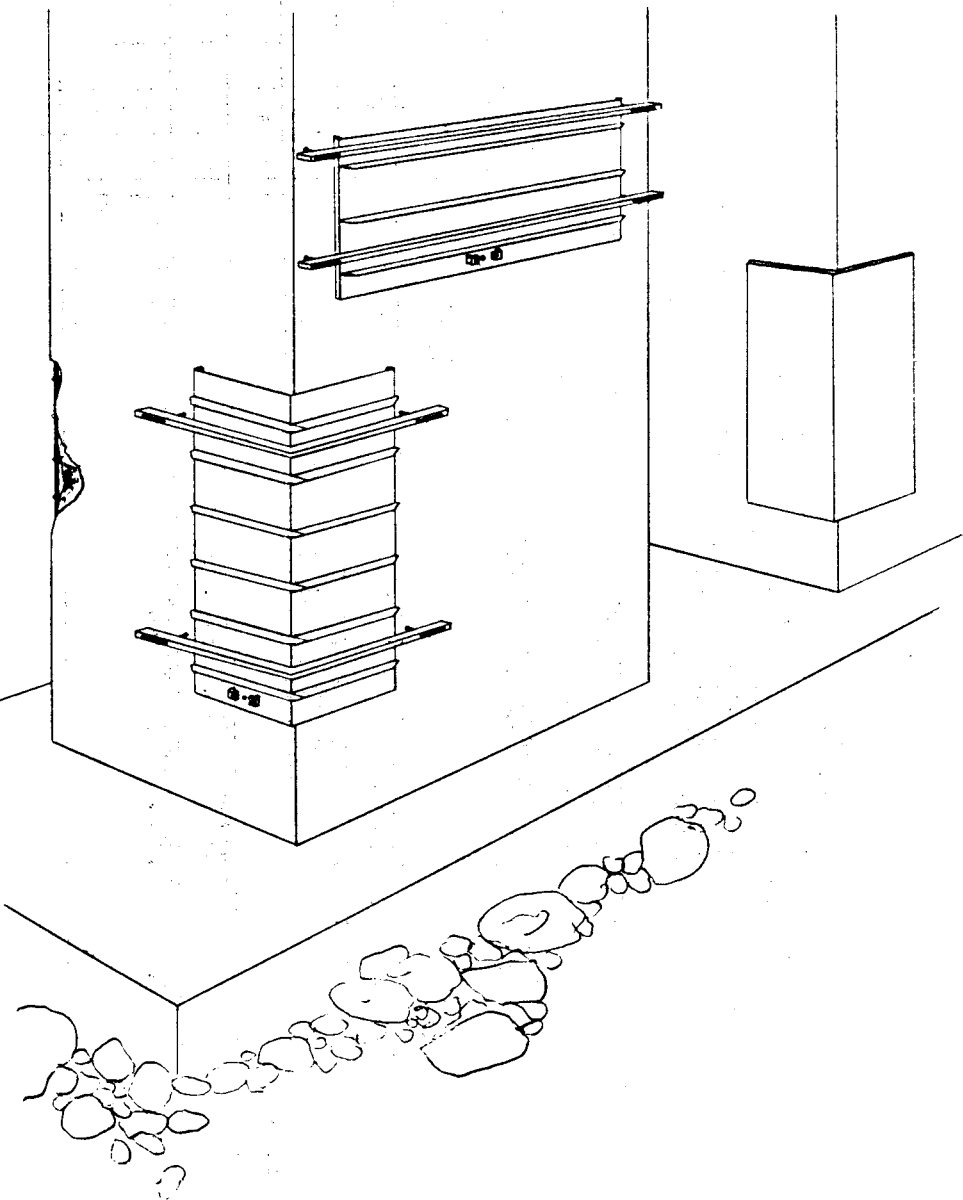
M A T E R I Á L ,

DRUH
POVRCHOVÉ
ÚPRÁVY

Druh povrchové úpravy	Materiál	Použití, zpracování	Doba zpracování 500 g kompozice př 25 °C / min	Vlhkost při 25 °C / Pa.s /	Režimní K	Mísicí poměry s tvrdidly						
						P 1	P 3	P 12	P 13	Telalit 80	Telalit 150	Telalit 170
PENETRACE	CHS EPOXY 3011	Používá se k penetraci dřeva, papíru, betonu a jiných porévnitých heot. Nevhodný při styku s potravínami a pitnou vodou.						2	2	150	4	7
	CHS EPOXY 1008	V kombinaci s Telalitem 80, nebo 170 tvoří vodou ředitelný nátěrový systém určený k vnitřním povrchovým úpravám betonu a železobetonu. Vhodný pro lakování dřevěných a jiných dřevěných podlah. Lze provádět nátěry betonu, kovů atd. Vzniklý film se vyznačuje dobrou oděruvzdorností.	210	0,18	295 500 650	110						
	CHS EPOXY 5011	Vhodný pro lakování parketových a jiných dřevěných podlah. Lze provádět nátěry betonu, kovů atd. Vzniklý film se vyznačuje dobrou oděruvzdorností.								38		
LITÉ PODLAHOVINY	SADURIT Z LA							2		25		7
	CHS EPOXYDEHET 1/4 KD	Používá se k ochráně kovových materiálů a zařízení proti korozi a chemickému vlivům, k izolacím stavebních materiálů, zděvké spod.					2	2		36	4	7
	SADURIT 15 BM	Vhodné k povrchové úpravě betonových podkladů v lehké a středně nánáhaných prostorách, lehké udržovatelné, neobehujicí stýran.						8,5	8,5		17	33
	SADURIT 1330		300					8,5	8,5		17	33
POJIVA PRO POLYMER- BETONY	SADURIT 3006		480							6,5		13
	CHS EPOXY 1200	Lze použít k výrobě stěrkových heot a teelů. (Mimo klasické lepení)	160	25- -70	6,5					6,5		
	CHS EPOXY 1606	Plněná směs křemítkým pískem, nebo jinými minerálními plnivými vhodnými pro přípravu polyarbetonů vysokých mechanických pevností a těsněných chemických odolností teelů, stěrkových heot, laminátů spod.					10	10			20	36
	CHS EPOXY 3006						10-15	2				18
	CHS EPOXY 3016	Vhodný k přípravě plestbetonů, ale i k penetraci poréznych heot. Snáží kolísání teploty od - 35 do + 60° C	10				10	10				19
THELY	RETENOL 1, 2, 7, 9	Lepení a teslení konstrukčních materiálů (beton, cihly, dřevo) Retenol 1 a 9 lze aplikovat i ve vlhkém prostředí					R1 R2 R7 R9	8 5 8 5,2	8 5 8 5,2		16 10 16 10,5	29 18 20 19

Příloha 9.2

Schéma bednění malých oprav

Název : Opravy povrchových poruch betonových
konstrukcí pomocí plastbetonu

Vydavatel : Ministerstvo vnitra ČR - Správa pro dopravu

Zpracoval : Silniční vývoj Brno
Ing. Jan Kryštof
1990

Realizační výstup státního úkolu P 07 127 803 06
Výzkum a vývoj nových opravárenských
technologií silničních mostů a konstrukcí
mostních vozovek

Tisk : Silniční vývoj Brno
Vladimír Ruml, Jana Slámová